

Technické cvičení k redefinici ostatních LFA

1. Úvod

Redefinování ostatních méně příznivých oblastí (dále jen „ostatních LFA“) vychází z kritické zprávy Evropského účetního dvora, která v roce 2003 shledala v nastaveném definování ostatních LFA závažné nedostatky, týkající se především transparentnosti, objektivity a srovnatelnosti kritérií použitých pro vymezení v jednotlivých ČS. V návaznosti na tuto zprávu byla na Radě ministrů pro rozvoj venkova, zemědělství a rybolov v roce 2005 učiněna dohoda o revizi vymezení ostatních LFA.

V průběhu roku 2008 proběhla jednání mezi EK a ČS ohledně metodiky nového vymezení ostatních LFA na základě přírodních kritérií. Komise na základě těchto diskuzí připravila v dubnu 2009 Sdělení s názvem „Směrem k lepšímu cílení pomoci zemědělcům v oblastech s přírodním znevýhodněním“, které zahrnuje analýzu bez kvantifikace dopadu na jednotlivé členské státy a bez mapových podkladů.

Předmětem Sdělení schváleného dne 22.6.2009 v rámci CZ PRES jsou především následující body a technická příloha:

- Oficiálně je představen návrh 8 přírodních kritérií, které mají zaručit transparentní a porovnatelné vymezení tzv. ostatních LFA. Navrženými kritérii jsou **nízká teplota, teplotní stres, propustnost půdy, zrnitost a skeletovitost půdy, hloubka půdy, chemické složení půdy, bilance půdní vláhy a svažitost**. Za znevýhodněné území lze považovat území, které je klasifikováno alespoň jedním kritériem na 66 % dané územní jednotky (LAU 2), v podmínkách ČR území obce.
- Dále je vznesen požadavek na doladění (tzv. fine tuning) oblastí splňujících navržená kritéria, kterými jsou odvodnění, zavlažování, SGM, průměrný výnos převládající plodiny a hustota hospodářských zvířat.
- Členské státy byly oficiálně vyzvány k „otestování“ navržených kritérií a ke zpracování map na základě takto vymezených oblastí v termínu do 31.1.2010. V tomto termínu mohou členské státy rovněž předložit návrhy na možné úpravy jak biofyzikálních kritérií, tak i ukazatelů fine tuning.

EK dále sdělila, že nové vymezení ostatních LFA nebude v platnosti dříve než v roce 2014, tj. s nástupem nového programového období.

Přehled navržených kritérií a jejich prahové hodnoty

KRITÉRIA	DEFINICE	PRAHOVÁ HODNOTA	FINE TUNING
Klimatická kritéria			
Nízká teplota	Trvání vegetačního období definované počtem dnů s denní průměrnou teplotou vyšší než 5 °C Teplotní suma (denostupně) definovaná jako součet průměrné denní teploty nad 5 °C	≤180 dní nebo ≤ 1500 denostupňů	NE
Teplotní stres	Trvání souvislých řad dní v průběhu vegetačního období, v nichž maximální teplota překročí určenou výši.	Jedna nebo více period nejméně 10 dní s maximální teplotou > 35°C	NE
Půdní kritéria			
Zamokření (propustnost půdy)	Plochy, které jsou zamokřené po významnou část roku	Zamokřené půdy	Odvodnění
Zrnitost a skeletovitost	Nepříznivá textura půdy nebo vysoký podíl skeletu	Půdy klasifikované jako písčité nebo jílovité nebo >15% ornice je skeletovité nebo >60% jílu nebo půdy vertické, organické, balvanité	▪ Průměrný výnos převažujících plodin na o.p. nebo ▪ Hustota hospodářských zvířat nebo stromů v případě trvalých kultur nebo ▪ Ukazatel výsledků (standardní příspěvek na úhradu) podle typů produkce
Hloubka půdy		15 - 30 cm	
Chemické vlastnosti	Přítomnost soli, sodíku a sádrovce v ornici v dané výši	Sůl : > 4 dS/m Sodík: > 6 % Sádra: >15 %	
Kombinovaná klimatická a půdní kritéria			
Bilance půdní vláh	Počet dní ve vegetační době, kdy podíl aktuální a potenciální evapotranspirace je větší než 0,5	≤60 dní	Zavlažování
Kritérium terénu			
Svah		> 15 %	NE

2. Řešení problematiky ostatních LFA

Zpracování požadavku EK zadalo Ministerstvo zemědělství, ke zpracování Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) ve spolupráci s odbornými organizacemi: Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) a Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. (VÚMOP). Zpracování mapových podkladů bylo rozděleno do dvou kroků.

V rámci **1. kroku** bylo provedeno vymezení ostatních LFA za použití kritérií - nízká teplota, propustnost půdy, zrnitost (lehké, těžké půdy) a skeletovitost nad 25%, hloubka půdy < 30 cm, svažitost nad 15 %. Dodatečně bylo ještě samostatně zpracováno kritérium index aridity < 0,65.

V rámci **2. kroku**, jehož cílem je vyloučit z oblastí splňujících biofyzikální kritéria taková území, kde je přes prokazatelná přírodní znevýhodnění dosahováno stejné nebo porovnatelné produkce jako v produkčně příznivých oblastech, je postupováno následovně:

- Na oblasti vymezené na základě kritéria nízká teplota a svažitost nemusí být uplatněn fine tuning.
- Z oblastí splňujících kritérium propustnost půdy musí být odstraněna území, kde zemědělská produkce není omezena přírodním znevýhodněním, protože zde byl upraven vodní režim umělým odvodněním. Z tohoto důvodu byly z vymezených oblastí odstraněny oblasti s provedenými odvodňovacími stavbami mladšími 35 let.
- Pokud se jedná o uplatnění fine tuning na oblasti vymezené na základě kritéria zrnitost a skeletovitost a hloubka půdy byl použit ukazatel standardní příspěvek na úhradu (dále jen SGM) modifikovaný pro podmínky ČR. Hranice SGM pro zařazení do ostatních LFA byla stanovena na úrovni 110% průměrného SGM v ČR (po vyloučení horských oblastí).
- Z oblastí splňujících kritérium index aridity byly odstraněny oblasti, kde zemědělská produkce není omezena přírodním znevýhodněním, protože je zde více než 50 % zemědělské půdy zavlažováno.

Zpracování požadovaných podkladů proběhlo v několika fázích.

- Dne 29.1.2010 Česká republika zaslala EK požadované mapové a tabulkové výstupy k redefinici O-LFA. (Průběh vymezování a dopady použití biofyzikálních kritérií na vymezení ostatních LFA v ČR bylo projednáno a schváleno v rámci PS MV PRV dne 7.1.2010.)
- Dne 10.5.2010 proběhly technické konzultace se zástupci EK nad podklady zaslanými Českou republikou k redefinici O-LFA, v rámci kterých EK umožnila zpracovat ještě dodatečné kritérium, tzv. index aridity.
- Dne 15.6.2010 Česká republika zaslala EK na základě technických konzultací, v rámci kterých EK mimo jiné umožnila zpracovat dodatečné kritérium index aridity revidované a dodatečné podklady k technickému cvičení. Česká republika provedla revidované vymezení oblastí postižených přírodním znevýhodněním striktně na územní jednotku LAU 2 (obec), a to ve dvou variantách:
 - Varianta 1 (požadovaná EK) – více než 66 % zemědělsky využívané půdy je postiženo přírodním znevýhodněním (příloha č. 1)
 - Varianta 2 (návrh ČR) – více než 50 % zemědělsky využívané půdy je postiženo přírodním znevýhodněním (příloha č. 2); důvodem pro snížení podílu postižené zemědělské půdy je nutnost metodicky sjednotit podmínky pro vymezení oblastí postižených přírodním znevýhodněním a horských oblastí, kdy pro vymezení horských oblastí je postačující, pokud daným kritériem je postiženo více než 50 % zemědělské půdy dané územní jednotky

Pozn.: mapové výstupy s dopadem jednotlivých kritérií jsou uveřejněny na www.uzei.cz

3. Závěr

- Jedná se o technické cvičení vyžádané EK, kdy EK si chce udělat představu o dopadu navržených kritérií na vymezení ostatních LFA v jednotlivých ČS. **Z výstupů tohoto technického cvičení nelze vyvozovat, jaké bude vymezení ostatních LFA v ČR po roce 2013.**
- V průběhu roku 2011 vypracuje EK analýzu dopadu. Poté bude zřejmé, zda se navržená kritéria včetně prahových hodnot budou plně aplikovat nebo modifikovat, popř. budou-li navrhována další nová kritéria.
- V průběhu roku 2011 bude pravděpodobně předložen legislativní návrh pro vymezení O-LFA zároveň s balíčkem legislativy pro SZP po roce 2013.

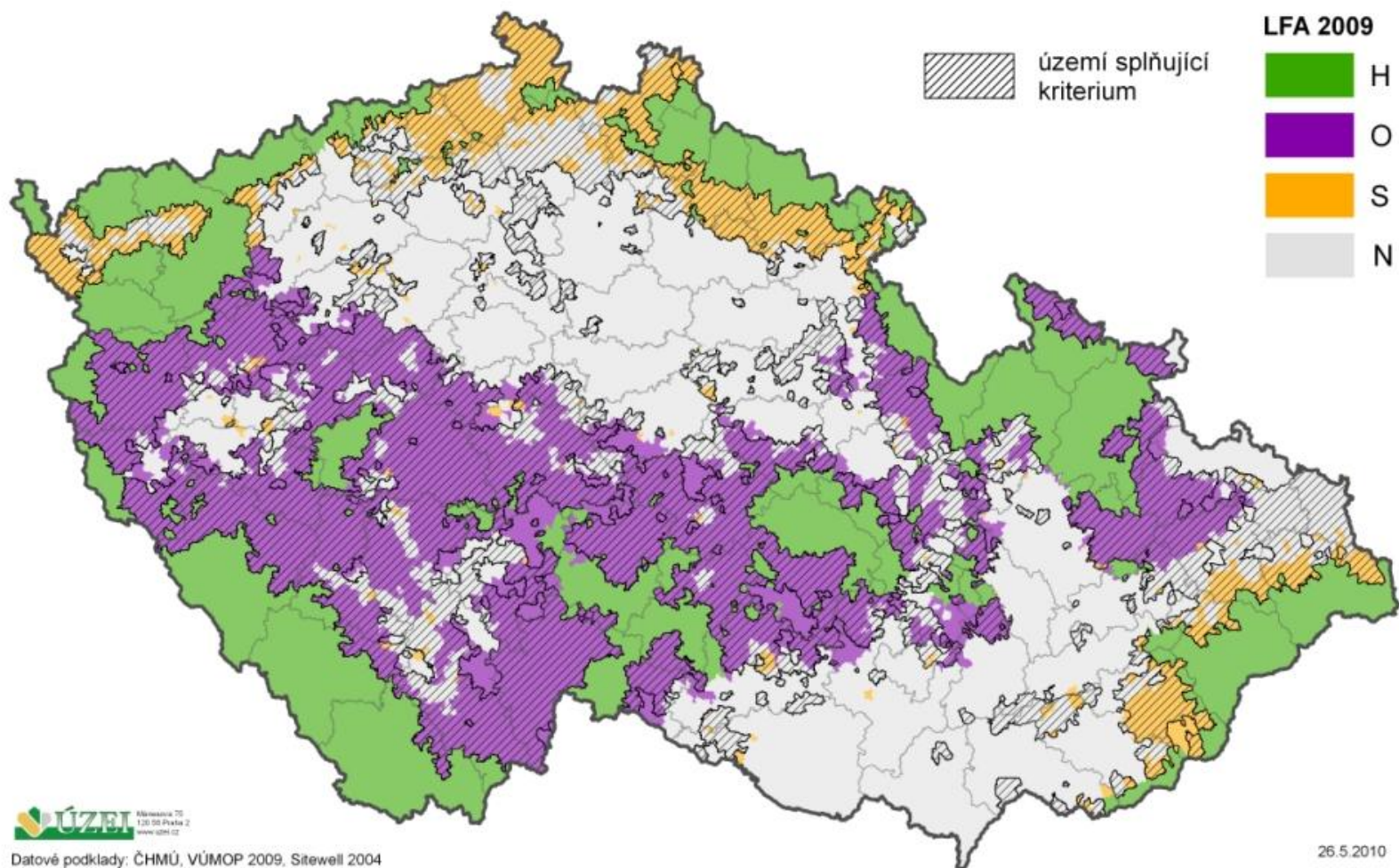
Překrytí kritérií po aplikaci fine tuning

	Položka	Obsah	Hodnoty	Jednotky
5.1.	Total area constrained by the criterion	Suma ha celkem území, kde se vyskytlo kritérium	3 363,9	tis. ha
5.2.	Agricultural area constrained by the criterion	Suma ha z.p. území, kde se vyskytlo kritérium	1 795,5	tis. ha
5.3.	Number of administrative units constrained by the criterion	Celkový počet obcí, které splnily kritérium	2 748	obcí
5.4. a)	Agricultural Areas under Art.19 and constrained by criterion	Zemědělská půda v území, kde se vyskytlo kritérium a která je v současné době v "Ostatních" LFA	1 054,8	tis. ha
5.4. b)	Agricultural Areas under Art.19 but not constrained by criterion	Zemědělská půda na území, která nejsou pokryta kritériem a jsou v současné době v "O"	166,6	tis. ha
5.4. c)	Agricultural Areas constrained by criterion but not under Art.19	Zemědělská půda, kde se vyskytlo kritérium, ale není v současné době v "O"	740,7	tis. ha
5.4.d)	Number and area of Administrative units under Art.19 and constrained by criterion	Počet obcí, které jsou v současné době v O a splnily podmínky daného kritéria	1 577	obcí
		Celková výměra území, která jsou v současné době v O a splnily podmínky daného kritéria – brát za dané obce.	1 922,3	tis. ha
5.4.e)	Number and area of Administrative units Areas under Art.19 but not constrained by criterion	Počet obcí, které jsou v současné době v O a nesplnily podmínky daného kritéria	282	obcí
		Celková výměra území, která jsou v současné době v O a nesplnila podmínky daného kritéria	288,0	tis. ha
5.4.f)	Number and area of Administrative units constrained by criterion but not under Art.19	Počet obcí, které splnily podmínky daného kritéria ale nejsou v současné době v O a	1 171	obcí
		Celková výměra území, kde se vyskytlo kritérium, ale která nejsou v současné době v O	1 441,6	tis. ha

Pozn.: Bod 5.1. a 5.2. jsou údaje za obce (LAU2), kde kritérium se vyskytlo na více než 66 % UAA
Výměry dle Katastru nemovitostí – ČÚZK ÚHDP k 31.12.2008

Kombinace kriterií po aplikaci "fine tuning"

Intermediate areas only

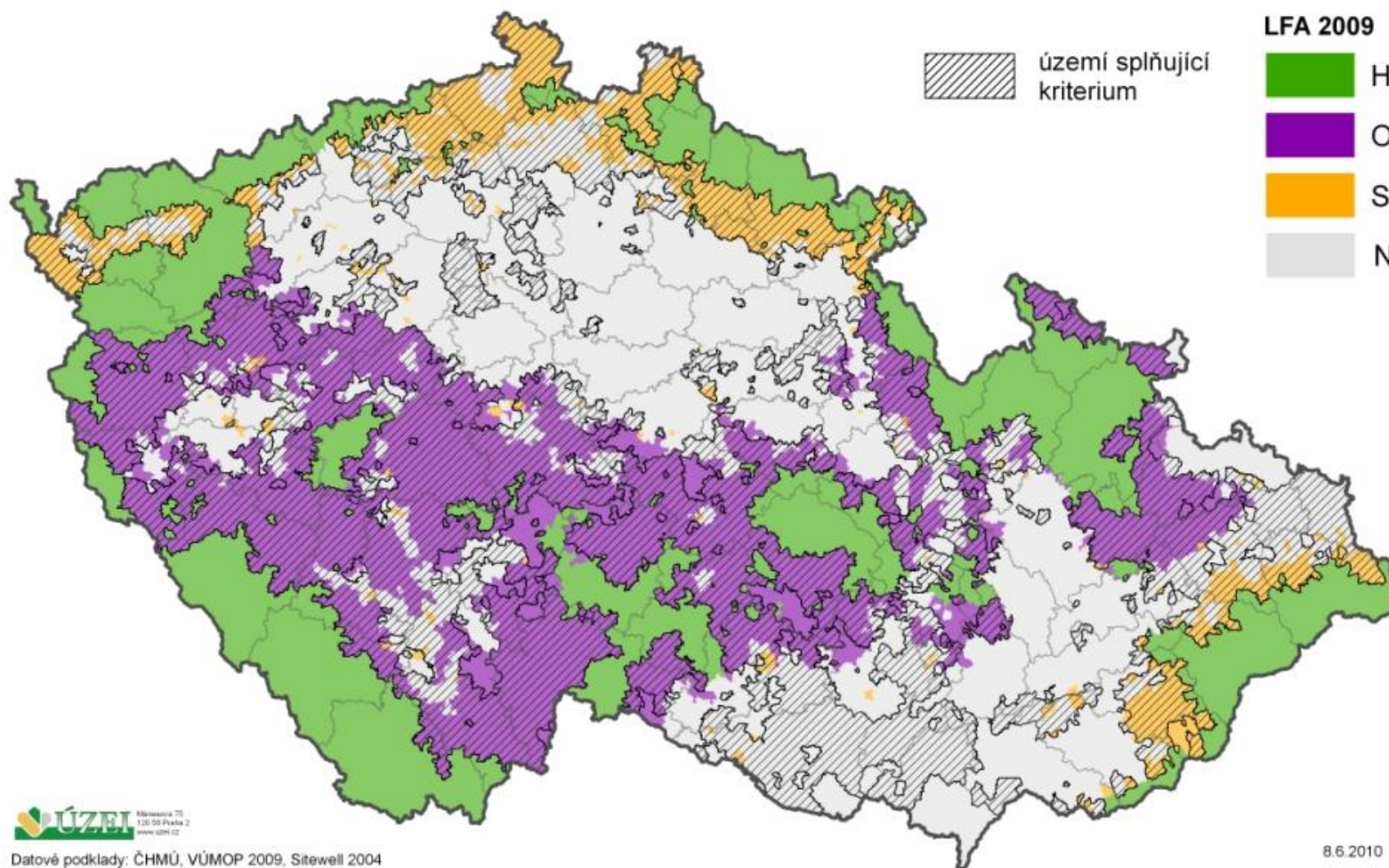
Překrytí kritérií včetně indexu aridity po aplikaci fine tuning

	Položka	Obsah	Hodnoty	Jednotky
5.1.	Total area constrained by the criterion	Suma ha celkem území, kde se vyskytlo kritérium	3 644,3	tis. ha
5.2.	Agricultural area constrained by the criterion	Suma ha z.p. území, kde se vyskytlo kritérium	1 988,6	tis. ha
5.3.	Number of administrative units constrained by the criterion	Celkový počet obcí, které splnily kritérium	2 989	obcí
5.4. a)	Agricultural Areas under Art.19 and constrained by criterion	Zemědělská půda v území, kde se vyskytlo kritérium a která je v současné době v "Ostatních" LFA	1 054,8	tis. ha
5.4. b)	Agricultural Areas under Art.19 but not constrained by criterion	Zemědělská půda na území, která nejsou pokryta kritériem a jsou v současné době v "O"	166,6	tis. ha
5.4. c)	Agricultural Areas constrained by criterion but not under Art.19	Zemědělská půda, kde se vyskytlo kritérium, ale není v současné době v "O"	933,8	tis. ha
5.4.d)	Number and area of Administrative units under Art.19 and constrained by criterion	Počet obcí, které jsou v současné době v O a splnily podmínky daného kritéria	1 577	obcí
		Celková výměra území, která jsou v současné době v O a splnily podmínky daného kritéria – brát za dané obce.	1 922,3	tis. ha
5.4.e)	Number and area of Administrative units Areas under Art.19 but not constrained by criterion	Počet obcí, které jsou v současné době v O a nesplnily podmínky daného kritéria	282	obcí
		Celková výměra území, která jsou v současné době v O a nesplnila podmínky daného kritéria	288,0	tis. ha
5.4.f)	Number and area of Administrative units constrained by criterion but not under Art.19	Počet obcí, které splnily podmínky daného kritéria ale nejsou v současné době v O a	1 412	obcí
		Celková výměra území, kde se vyskytlo kritérium, ale která nejsou v současné době v O	1 722,1	tis. ha

*Pozn.: Bod 5.1. a 5.2. jsou údaje za obce (LAU2), kde kritérium se vyskytlo na více než 66 % UAA
Výměry dle Katastru nemovitostí – ČÚZK ÚHDP k 31.12.2008*

Kombinace kriterií včetně aridity po aplikaci "fine tuning"

Intermediate areas only

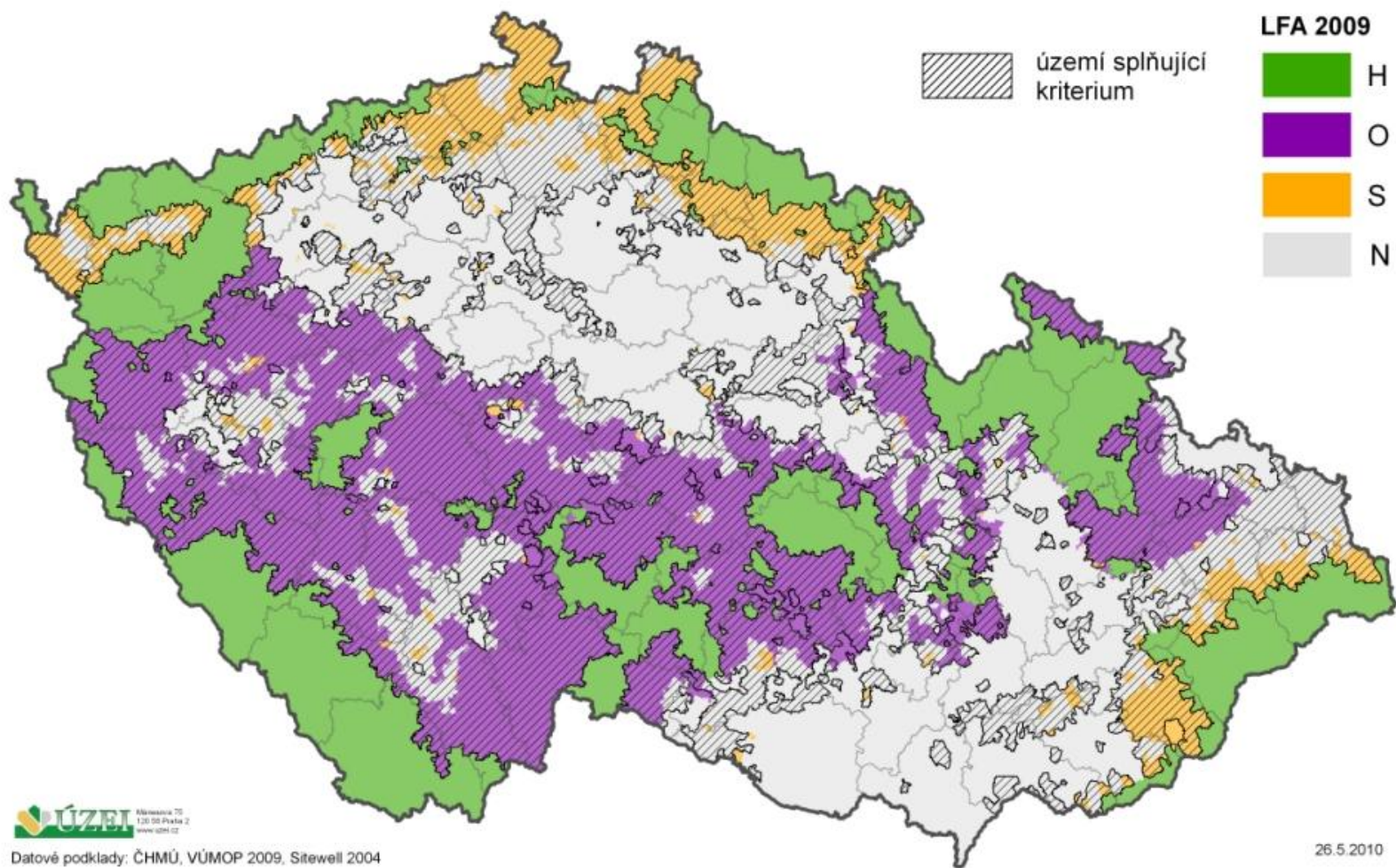
Překrytí kritérií po aplikaci fine tuning (50 %)

	Položka	Obsah	Hodnoty	Jednotky
5.1.	Total area constrained by the criterion	Suma ha celkem území, kde se vyskytlo kritérium	3 959,0	tis. ha
5.2.	Agricultural area constrained by the criterion	Suma ha z.p. území, kde se vyskytlo kritérium	2 151,8	tis. ha
5.3.	Number of administrative units constrained by the criterion	Celkový počet obcí, které splnily kritérium	3 300	obcí
5.4. a)	Agricultural Areas under Art.19 and constrained by criterion	Zemědělská půda v území, kde se vyskytlo kritérium a která je v současné době v "Ostatních" LFA	1 161,3	tis. ha
5.4. b)	Agricultural Areas under Art.19 but not constrained by criterion	Zemědělská půda na území, která nejsou pokryta kritériem a jsou v současné době v "O"	60,1	tis. ha
5.4. c)	Agricultural Areas constrained by criterion but not under Art.19	Zemědělská půda, kde se vyskytlo kritérium, ale není v současné době v "O"	990,6	tis. ha
5.4.d)	Number and area of Administrative units under Art.19 and constrained by criterion	Počet obcí, které jsou v současné době v O a splnily podmínky daného kritéria	1 742	obcí
		Celková výměra území, která jsou v současné době v O a splnily podmínky daného kritéria – brát za dané obce.	2 104,6	tis. ha
5.4.e)	Number and area of Administrative units Areas under Art.19 but not constrained by criterion	Počet obcí, které jsou v současné době v O a nesplnily podmínky daného kritéria	117	obcí
		Celková výměra území, která jsou v současné době v O a nesplnila podmínky daného kritéria	105,7	tis. ha
5.4.f)	Number and area of Administrative units constrained by criterion but not under Art.19	Počet obcí, které splnily podmínky daného kritéria ale nejsou v současné době v O a	1 558	obcí
		Celková výměra území, kde se vyskytlo kritérium, ale která nejsou v současné době v O	1 854,4	tis. ha

Pozn.: Bod 5.1. a 5.2. jsou údaje za obce (LAU2), kde kritérium se vyskytlo na více než 50 % UAA
Výměry dle Katastru nemovitostí – ČÚZK ÚHDP k 31.12.2008

Kombinace kriterií po aplikaci "fine tuning"

Intermediate areas only - varianta 50%

Překrytí kritérií včetně indexu aridity po aplikaci fine tuning (50 %)

	Položka	Obsah	Hodnoty	Jednotky
5.1.	Total area constrained by the criterion	Suma ha celkem území, kde se vyskytlo kritérium	4 280,8	tis. ha
5.2.	Agricultural area constrained by the criterion	Suma ha z.p. území, kde se vyskytlo kritérium	2 361,2	tis. ha
5.3.	Number of administrative units constrained by the criterion	Celkový počet obcí, které splnily kritérium	3 533	obcí
5.4. a)	Agricultural Areas under Art.19 and constrained by criterion	Zemědělská půda v území, kde se vyskytlo kritérium a která je v současné době v "Ostatních" LFA	1 161,3	tis. ha
5.4. b)	Agricultural Areas under Art.19 but not constrained by criterion	Zemědělská půda na území, která nejsou pokryta kritériem a jsou v současné době v "O"	60,1	tis. ha
5.4. c)	Agricultural Areas constrained by criterion but not under Art.19	Zemědělská půda, kde se vyskytlo kritérium, ale není v současné době v "O"	1 199,9	tis. ha
5.4.d)	Number and area of Administrative units under Art.19 and constrained by criterion	Počet obcí, které jsou v současné době v O a splnily podmínky daného kritéria	1 742	obcí
		Celková výměra území, která jsou v současné době v O a splnily podmínky daného kritéria – brát za dané obce.	2 104,6	tis. ha
5.4.e)	Number and area of Administrative units Areas under Art.19 but not constrained by criterion	Počet obcí, které jsou v současné době v O a nesplnily podmínky daného kritéria	117	obcí
		Celková výměra území, která jsou v současné době v O a nesplnila podmínky daného kritéria	105,7	tis. ha
5.4.f)	Number and area of Administrative units constrained by criterion but not under Art.19	Počet obcí, které splnily podmínky daného kritéria ale nejsou v současné době v O a	1 791,0	obcí
		Celková výměra území, kde se vyskytlo kritérium, ale která nejsou v současné době v O	2 176,2	tis. ha

*Pozn.: Bod 5.1. a 5.2. jsou údaje za obce (LAU2), kde kritérium se vyskytlo na více než 50 % UAA
Výměry dle Katastru nemovitostí – ČÚZK ÚHDP k 31.12.2008*

Kombinace kriterií včetně aridity po aplikaci "fine tuning"

Intermediate areas only - varianta 50%

